

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Mattheüs 5, 4
Ochtenddienst / middagdienst

Broeders en zusters,

- 1 Votum**
- 2 Zegengroet**
- 3 Zingen : Psalm 24 : 1 en 5**
- 4 Lezing van de wet**
- 5 Zingen : Psalm 130 : 1 en 2**
- 6 Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
- 7 Schriftlezing : Klaagliederen 3 : 22 - 39**
- 8 Zingen : Psalm 76 : 1 en 2**
- 9 Tekst : Mattheüs 5 : 4**
- 10 Prediking**
- 11 Zingen : Psalm 103 : 4 en 5**
- 12 Dankzegging en voorbede**
- 13 Dienst van de offergaven**
- 14 Slotzang : Gezang 29 : 1, 3 en 4**
- 15 Zegen**

Middagdienst

- 1 Votum**
- 2 Zegengroet**
- 3 Zingen : Gezang 145 : 1 - 4**
- 4 Gebed om zegen over de opening van Gods Woord**
- 5 Schriftlezing : Klaagliederen 3 : 22 - 39**
- 6 Zingen : Psalm 76 : 1 en 2**
- 7 Tekst : Mattheüs 5 : 4**
- 8 Prediking**
- 9 Zingen : Psalm 103 : 4 en 5**
- 10 Geloofsbelijdenis door het zingen van Gezang 179a (geen beurtzang)**
- 11 Dankzegging en voorbede**
- 12 Dienst van de offergaven**
- 13 Slotzang : Gezang 29 : 1, 3 en 4**
- 14 Zegen**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

‘Hé, heb je nog wat leuks gedaan in het weekend?’ ‘Hé, hoe was je vakantie? Nog leuke dingen gedaan?’ Twee onschuldige, ja, zelfs twee vriendelijke en belangstellende vragen. Op zich niets mis mee, als je het mij vraagt. Maar het zijn wel heel typerende vragen voor onze westerse cultuur. Menig bewoner van deze wereld kan zich niet voorstellen dat dat nu onze grootste zorg is. Of je nog iets leuks hebt gedaan. Zoveel mensen hebben hun handen vol aan de strijd voor een bestaan. Ze kunnen niet of nauwelijks rondkomen. Hebben geen werk. Worden onderdrukt of uitgebuit. Laatst was ik met wat jongeren uit de kerk in gesprek over het leven. Waar leven we voor? Wat streven we na in dit leven? Eén van hen zei heel eerlijk dat als hij wat goede vrienden had en leuk werk dan vond hij zijn leven wel de moeite waard. Als je maar een beetje leuk leven hebt dan is het goed. En veel mensen in onze cultuur hebben het gevoel dat we daar ergens ook recht op hebben. We hebben recht op onze lol en onze pleziertjes. We hebben recht op onze vakanties. We hebben er recht op dat we op ons 65ste levensjaar mogen stoppen met werken. We hebben recht op de beste medische zorg. Ook als het gaat over de kerkdiensten horen we in ons kerkverband nogal eens de roep om leuke kerkdiensten. Nu kunnen daar best goede motieven achter zitten. Als ouders bijvoorbeeld merken dat ze hun kinderen nauwelijks mee kunnen krijgen naar de kerk, omdat ze het niet leuk vinden, dan kan ik een dergelijk verlangen best begrijpen en waarderen. Je wilt als ouders graag dat je kinderen met plezier naar de kerk gaan. Maar we kunnen ons afvragen hoe dat verlangen naar een leuk leven en leuke kerkdiensten zich verhoudt met wat onze Heer Jezus Christus ons voorhoudt in de tekst van vanmorgen. **[Hoe verhoudt zich?]** Want Hij zegt ‘gelukkig de treurende, want zij zullen getroost worden’.

Daarmee staat ons tekstvers dus haaks op dat westerse levensgevoel. Een levensgevoel dat juist met verdriet en lijden zo slecht raad weet. Alles moet leuk zijn en mensen hebben recht op geluk. Vooral hun eigen geluk dan en het geluk van hen die hun lief zijn. En ze weten zich dan ook geen raad met deze woorden van de Heer Jezus: ‘Gelukkig de treurende’.

Net als bij de eerste zaligspreking is de grote vraag over wie Jezus het hier heeft. Wie zijn die treurende? Overigens moeten we niet denken dat de Heer nu een nieuwe categorie mensen ‘gelukkig’ verklaard. Een categorie naast de mensen die bedelaars zijn

van geest (vers 3) en de zachtmoedigen uit vers 5 en de mensen die hongeren en dorsten naar gerechtigheid en ga zo maar door. Deze gelukwensen uit de Bergrede moeten we als een eenheid zien. Want de ene eigenschap heeft verband met de andere. Ze maken allemaal deel uit van een geestelijk leven. Een leven met God. **[Geen aparte mensen]** Bij de preek over vers 3 heb ik al gezegd dat het bij de zaligsprekingen niet om natuurlijke eigenschappen gaat. Het treuren of rouwen waar ons vers over spreekt, is dus niet het gewone menselijke verdriet zoals alle mensen dat van tijd tot tijd kennen. We verliezen allemaal in dit leven van tijd tot tijd mensen of dingen die ons lief zijn en die we vreselijk missen. De Heer Jezus bedoelt dus niet te zeggen dat ieder mens die rouwt en treurt getroost zal worden. Het gaat hier om een specifiek verdriet, dat een mens niet van nature kent.

Om welk verdriet of welke rouw gaat het dan? Het gaat om het verdriet over de ellende waarin onze wereld verkeert. Want hoe zit het ook al weer, jongens en meisjes? Was het de bedoeling van God toen Hij de wereld maakte dat wij elkaar pijn en verdriet zouden gaan doen? Dacht God: 'Ik ga lekker mensen maken die elkaar pesten en andere nare dingen doen?' Nee, hè? God houdt niet van gepest en getreiter. God vindt het ook vreselijk dat er zoveel mensen heel hard moeten werken en dan toch niet eens genoeg geld krijgen om eten en drinken te kopen. God vindt het vreselijk dat landen met elkaar in oorlog zijn. God vindt het verschrikkelijk dat aan het ene einde van de wereld mensen zoveel eten dat ze er ziek van worden. Ze zijn veel te dik. Terwijl aan de andere kant van de wereld mensen omkomen van de honger. Dat heeft God nooit zo gewild. God wilde een heel mooie aarde met mensen die lief en aardig zijn voor elkaar. Dat was de bedoeling van God. Nee, ik zeg het verkeerd. Dat is de bedoeling van God. En het is om te huilen dat dat niet zo is. **[Verdriet over pijn in schepping]**

Maar toch moeten we nog dieper graven. Want wat ik net heb gezegd is nog niet het allerergste. Dat is nog niet de grootste ellende van onze wereld? Want dat is dat de mensen hun God en Schepper niet willen eren. Dat mensen doen alsof ze niets met God te maken hebben. Dat ze zelfs doen alsof Hij helemaal niet bestaat. Dat ze doen alsof God niets over deze wereld en hun leven te zeggen heeft. Dat ze maar voor zichzelf leven en zichzelf op de eerste plaats zetten. Dat ze het leven dat ze van God hebben gekregen voor zichzelf gebruiken. Terwijl ze voor God zouden moeten leven. Maar dat doen ze niet. Ze geven God niet waar Hij recht op heeft. En daar hebben ze ook nog eens geen

probleem mee hebben. Ze denken: 'Als ik het maar goed heb, wat kan mij het dan verder schelen? Wat een verschrikkelijk kwaad is. Dat de goede God die de hemel en onze aarde zo mooi had gemaakt niet wordt erkend in zijn goedheid, liefde en trouw. Dat is toch onze diepste ellende als mensheid, zoals we dat in Zondag 2 belijden. Dat we niet in staat zijn om God en onze naaste de liefde te geven waar ze recht op hebben. Ja, dat we zelfs geneigd zijn om hen te haten. Hoe ellendig kun je eraan toe zijn? *[Boven alles om de zonden tegen God]*

Die onwil om voor God te leven die lijkt zonder gevolgen te blijven. Je kunt christen zijn. Je kunt ongelovig zijn. En de gelovige heeft niet perse een leven met minder moeite en pijn. Maar wat de ongelovige niet beseft of waar hij bewust zijn ogen voor sluit, is dat God het bederf van zijn schepping en de ontering van zijn Naam niet ongestraft laat gebeuren. Zijn liefde staat Hem dat niet toe. Zijn liefde voor wat goed en rechtvaardig is. Onze aarde ligt dan ook onder de vloek van God vanwege onze zonden. Dat moeten we heel goed beseffen. Onze aarde is vervloekt vanwege onze zonden. Dat de aarde onder een vloek ligt is ook duidelijk zichtbaar. Natuurrampen, de oorlogen, ongelukken, onrecht, het zijn allemaal tekenen van deze vloek. Met dergelijke gebeurtenissen wil de HERE ons wakker houden. Want anders zouden wij mensen nog sterker denken dat we God niet nodig hebben en dat het wel vanzelf goed komt met ons. Als God rampen laat gebeuren, spreekt God daarin tot ons. Als de Heer Jezus het heeft over de instorting van de toren van Siloam in Jeruzalem, dan zegt Hij daarover dat God deze dingen laat gebeuren. Niet omdat de mensen die hierbij omkwamen slechter waren dan andere mensen. Maar deze dingen laat God gebeuren, zodat wij tot inkeer komen. Het is dus om de mensen erbij te bepalen dat we op een dag moeten sterven en voor de HERE moeten verschijnen. In Prediker 7:2 gaat het hier ook over. Daar staan die merkwaardige woorden dat het beter is dat je naar een huis vol rouw gaat dan naar een huis vol feestrumoer. Je kunt beter naar een begrafenis gaan dan naar een groot feest. 'Want', zo zegt de Prediker, 'in een huis vol rouw eindigt iedereen. Dat neme ieder mens zijn leven lang ter harte.' De Prediker wijst ons er dus ook op dat het voor ons van groot belang is dat we beseffen dat we op een dag zullen sterven. En dan niet in de zin, dus laten we maar feestvieren en de kop in het zand steken, zolang we nog leven. Maar in de zin dat we nadenken over ons leven met God en met onze naaste. Dat we ook beseffen dat we op een dag verantwoording zullen moeten afleggen tegenover God. *[Wie God negeert]*

Het is dus heel belangrijk dat wij beseffen dat deze aarde onder de vloek van God ligt. Dat deze aarde daarom ook op een dag zal vergaan. Hij zal door een verwoestend vuur vernietigd worden. Hebben we daar oog voor? Wat denken we dus als we geconfronteerd worden met natuurrampen zoals de aardbeving op Haïti of de aardbeving in Japan? Komen we dan verder dan het erg te vinden voor die mensen en blij te zijn dat het niet hier is? Of zien we hierin ook de hand van onze God die ons waarschuwt. Of als de kinderen weer aan het ruziën zijn, beseffen we dan dat te maken heeft met onze val in de zonden? Beseffen we als we aan het graf van iemand staan, dat wij als mensen zelf deze dood in de wereld hebben gebracht? Wij zijn helaas ergens gewend aan de zonde. Maar onze hemelse Vader went daar nooit aan. Wij hebben als mensen door onze zonden zoveel woede opgewekt bij Hem dat Hij daarom deze aarde zelfs zal vernietigen. Het was zijn mooie werk. Op de zevende dag heeft onze Vader zelfs gerust om ervan volop van te kunnen genieten. Maar nu staat Hem de wereld zo tegen dat Hij hem gaat vernietigen. Wat doet dat met ons? Hebben we daar nog verdriet over? Want als al deze dingen ons niet raken, wat zegt dat dan over onze liefde voor God? Want is liefde de naam liefde wel waard als je niet eens bereid bent je te verdiepen in de pijn en het verdriet van je naaste? Dat is het verdriet waar het in deze gelukwens om gaat. Jezus heeft gehuild over Jeruzalem. Over de toestand van de stad. Over het feit dat God er maar door zo weinig mensen oprecht werd gediend. Over het feit dat de stad binnen afzienbare tijd verwoest zou worden door de Romeinen en de inwoners zouden worden afgeslacht of op de vlucht zouden worden gejaagd. Hij heeft gehuild over de ellende van de zonden. **[Hebben wij verdriet?]**

Nu zou iemand kunnen denken: 'Nou dat is ook een verschrikkelijk leven. Leven in besef van je zondigheid, in het besef dat er een vloek van God over de aarde en de mensheid ligt. Leven in het besef dat jij zelf ook bijdraagt aan deze ellende. Daar wordt je nu niet bepaald vrolijk van.' Op zich heeft zo iemand gelijk. Daar wordt je inderdaad niet vrolijk van. Hoe zou je daar ook vrolijk bij kunnen blijven. De ellende van dit leven is een werkelijkheid die niet weg te praten is. Maar toch zegt Jezus, dat je juist dan te feliciteren bent. Hoezo zijn zulke mensen te feliciteren? Nou, hierom, omdat juist zulke mensen getroost zullen worden. Al heel snel nadat wij in zonden waren gevallen en daardoor de schaduw van de dood over deze wereld viel, zocht God ons als mensen op. Om ons te laten weten dat niet alleen zijn vloek over de aarde ligt, maar dat Hij ondanks

dat toch voor zijn aarde blijft zorgen. Hij laat weten dat in de duisternis zijn licht zal blijven schijnen. Hij blijft in zijn liefde betrokken bij de aarde. Hij zal ervoor blijven zorgen. Ja, Hij zal zelfs voor een mogelijkheid zorgen voor de mens om aan de vloek van God te ontsnappen. Ook al ben je nog zo'n zondaar. Ook al heb je zelf God vele malen de rug toegekeerd en gedaan of Hij er niet was. Want God gaat zelf in zijn liefde als het ware onze schuld absorberen. Hij kan hem niet door de vingers zien. Dat staat zijn liefde Hem niet toe. Zijn liefde voor ons, zijn werkelijke betrokkenheid bij ons, betekent dat Hij zich werkelijk gekwetst voelt door onze zonden. Maar ondanks dat we Hem zo diep gekwetst hebben is Hij bereid ons te vergeven. Hij is bereid niet terug te slaan als heeft Hij daar alle recht toe. Hij wil het ons vergeven. Maar vergeven heeft wel een prijs. Altijd. Want wie bereid is een ander zijn schuld te vergeven, is bereid het verlies op zich te nemen dat hij lijdt door wat de ander hem heeft aangedaan. Hij laat de ander niet betalen en dus moet hij zelf opdraaien voor het verlies. En dat is wat God gedaan heeft. En dat verlies is het lijden en de dood van zijn Zoon geweest. **[Wie verdriet heeft]**

Als je met God leeft, dan zie je de zonden van deze wereld en jezelf. Dan moet je leven in het bewustzijn dat je ook zelf je Schepper en goede God gekwetst hebt. Dan valt niet weg te poetsen. Ja, dan moet je ook leven in het besef dat deze wereld gedoemd is om vernietigd te worden. Dat doet allemaal verdriet en pijn. Het valt niet mee om die pijn altijd toe te laten tot je hart. Soms voel je de neiging om je daarvoor af te sluiten. Maar hoe begrijpelijk die neiging ook is, het is niet goed daaraan toe te geven. Want als je aan die neiging toegeeft, dan sluit je je hart voor de liefde van God. Want je kunt je hart niet aan de ene kant afsluiten voor de werkelijkheid en de ernst van de zonden en aan de andere kant dan toch nog ware liefde van God ervaren. Je bent te feliciteren als je treurt over de zonden, over de opstand tegen God, over pijn en verdriet dat mensen elkaar aandoen. Je bent te feliciteren als je treurt over mensen die niet met de HERE willen leven en Hem de rug toekeren. Het is een levend bewijs dat je opnieuw geboren bent. Het is het levend bewijs dat er liefde in je hart is. De liefde van Christus. En hoe groot die liefde van Christus is mogen we ervaren. Want Hij heeft onze schuld geabsorbeerd. Op zich genomen. En Gods toorn over onze zonden gedragen. Loop dus niet weg voor de pijn en het verdriet. Dan zal de HERE zelf je troosten. **[Laat de pijn toe]** Troosten met het feit dat zijn eigen Zoon je zonden op zich heeft genomen en je schuld heeft be-

taald. De HERE zal je troosten met de belofte dat Hij zal zorgen voor een nieuwe aarde. Een aarde waarop niets anders dan liefde zal wonen. De HERE zal je troosten met de belofte dat wie in Hem gelooft, bij zijn sterven bij Hem in de hemel mag zijn en straks een plaats krijgt op de nieuwe aarde. Als dat geen felicitatie waard is?! *[Treur over het gebrek]*

Amen